

Teologie: Jídlo a Bible 4.

Zahradník nebo řezník aneb co je lepší?

Teologie

Jídlo a Bible 4.

Zahradník nebo řezník aneb co je lepší?

V minulých dílech o jídle a Bibli jsme zjistili, že ani Jakub, bratr Páně a lídr jeruzalémské církve, ani apoštol Pavel netrvali na nějakém striktním „křesťanském“ jídelníčku. Jednoduše řečeno, jsou důležitější věci, než aby se vyznavači Krista Pána rozhádali zrovna na tom, co kdo jí.

Mezi řádky ovšem přece jenom jisté napětí můžeme postřehnout. O Jakubovi se tradovalo, že byl vegetarián a Pavel to, zdá se, v jednom listu nepřímou kritizuje (Římanům 14,2). Je docela možné, že napětí, které v současné době pozorujeme mezi vegetariány a „masožrouty“ bylo přítomné i v biblických dobách.

Vlastně se s tím setkáváme hned v knize Genesis. Příběh stvoření světa, jak ho známe, vzniknul jako reakce na podobný příběh v babylonském podání.

Tenkrát byla judejská elita po prohrané válce v zajetí právě v Babylonu. Vyhnanci se zde setkali s mýtem o bohu Mardukovi, který na počátku zabil příšeru Tiámat a z jejích kusů vytvořil nebe a zemi.

Bojovný Marduk samozřejmě odrážel povahu babylónské veleříše, která v osobě panovníka a silou svého nelítostného vojska porážela okolní národy a tvořila si z nich svůj nový svět.

S tím se ovšem judejští zajatci nemohli ztotožnit. A tak přišli s jiným podáním příběhu stvoření. Svět stvořil Hospodin, ne Marduk, a stvořil ho bez jediné kapky krve, bez násilí, pouhým slovem.

Jinak řečeno, násilí do světa nepatří. Jestliže je to tak, pak se tento předpoklad logicky vztahuje na všechno živé, na lidi, ale i na zvířata. Všechno, v čem je „živá duše“, dostalo „za pokrm veškerou zelenou bylinu“ (Genesis 1,30).

Svět je v tomto pojetí jedno velké zahradnictví, kde Bůh je zahradníkem architektem a lidé jako jeho tým uvádějí velký projekt do praxe.

Víme, jak to bylo dál. Adam s Evou naletěli pokušení, že se také mohou stát bohy. Z rajské zahrady se museli klidit.

Nicméně o povolení porážek zvířat k jídlu není bezprostředně po vyhnání žádná zmínka. Až najednou ve 4. kapitole přicházejí na scénu bratři Kain a Ábel, o nichž se dozvídáme, že první se stal zemědělcem a druhý pastýřem ovcí.

Oba šli jednou obětovat Hospodinu, první „z plodin země“, druhý „z prvorozených ovcí a jejich tuku“.

Který obětní dar Bůh přijal a který ne? Překvapivě si vybral vůni jehněčí pečinky. Čím to? Že by Hospodin svůj projekt nenásilného světa vzdal?

Odpověď musíme hledat v osobě autora (editora) tohoto příběhu. Pocházel pravděpodobně z okruhu bývalých kněží jeruzalémského chrámu, kteří měli na starosti právě porážky obětních zvířat. Obětní rituál před konzumací masa oběti byl něco jako naše děkovaná modlitba před jídlem.

Příběh o Ábelovi vyjadřuje běžný postoj starověkých lidí, že maso je součástí lidského jídelníčku. Sice se nejedlo ani zdaleka tak často, jak je běžné dnes, ale každý věděl, že obětované zvíře se tomu, kdo jeho maso konzumuje, stává zdrojem života.

Dnes bychom řekli, že v koncentrované podobě obsahuje všechny důležité nutriční látky pro život.

Shrňme si to. Příběh stvoření a příběh o Ábelovi odrážejí dva různé postoje, s nimiž jsme se nepřímo setkali už v novozákonních postavách Jakuba Spravedlivého a apoštola Pavla.

V Bibli je patrná vegetariánská nit, která je sice většinou zanořena v biblické látce, ale párkrát se z ničeho nic vynoří. Jako třeba vize budoucnosti v podání proroka Izajáše, kdy vlk bude pobývat s beránkem a lev jako dobytče bude žrát slámu (11,6-8).

Zajímavé také je, že v Evangelii podle Jana se Máří Magdaléně u prázdného hrobu zjeví Ježíš a ona má za to, že je to zahradník. Velká biblická historie světa se v postavě vzkříšeného Spasitele vrací k původnímu Božímu záměru. Ježíš, Boží Syn i pravý Adam, je zahradníkem architektem a současně i člověkem, který zahradnické poslání uvádí do praxe. Zřejmý odkaz na příběh stvoření z knihy Genesis. Postava Ježíše zahradníka v sobě nepřímo ale logicky zahrnuje také odmítnutí násilí ke všemu, v čem je „živá duše“.

Velká většina biblických postav ovšem bezpochyby proti masu nic neměla, naopak si uvědomovala jeho důležitost pro život člověka. Jedna z Izajášovských vizí budoucnosti, na rozdíl od té předchozí, nemá s požíváním masa žádný problém:

Hospodin zástupů připraví na této hoře všem národům hostinu tučnou, hostinu s vyzrálým vínem, jídla tučná s morkem, víno vyzrálé a přečištěné (25,6).

Na Ježíšovy dva happeningy, které jsem ohlašoval minule, dnes nezbylo místo. Tak snad příště.

Máte nějaký postřeh, dotaz nebo poznámku? Napište na facebook Síť věry!

Peč

Můžete také navštívit naši facebookovou stránku [Baptisté - Česká republika](#) nebo facebookovou skupinu [Zpravodaj baptistických sborů](#)